



**TÜRKİYE  
İLE  
FRANSA  
ARASINDA  
İŞGÜCÜ ANDLAŞMASI**

Türk Hükümeti ile Fransız Hükümeti Fransa'ya Türk işçileri gönderilmesi konusunu ortak menfaatleri uyarınca düzenlemek arzusu ile aşağıdaki hususlar üzerinde mutabakata varmışlardır:

## **Madde 1**

Fransız Hükümeti Türk işçilerine uygun gelecek işgücü ihtiyaçlarını, genel çalışma ve ücret şartlarıyla birlikte, belirli aralıklarla Türk Hükümetine bildirilecektir. Bu bilgi özellikle yaş, ihtisas, mesleki ve sıhhi elverişlilik şartlarını ihtiva edecektir.

Türk Hükümeti Fransa'da çalışma arzusunda bulunan Türk işçilerinin sayısı, yaşları ve vasıfları hakkında Fransız Hükümeti'ne mümkün olduğu nispette sarıh bilgiler verecektir.

Türk Hükümeti sadece süreleri bir yıl olan iş sözleşmelerini nazarı itibare alacaktır.

## **Madde 2**

Fransa'ya gönderilecek Türk işçileri ismen veya isim belirtilmeksizin istenebilir.

Gönderme işinde yetkili kurumlar şunlardır.

Türkiye'de : İş ve İşçi Bulma Kurumu

Fransa'da : Ulusal Göç Ofisi

İsmen veya isim belirtilmeksizin yapılacak isteklere verilecek sonucu Türkiye yönünde İş ve İşçi Bulma Kurumu, Fransa yönünden Ulusal Göç Ofisi kararlaştırır.

Bu Ofis, işçilerin seçilmesi ve alınması işlemlerini yürütmek üzere Türkiye'de bir Temsilcilik kurabilecektir. Bu takdirde Türk Hükümeti bahis konusu Temsilciliğin yerleşmesini ve çalışmasını kolaylaştırıcı gerekli tedbirleri alacaktır. Aşağıdaki 3 üncü madde hükümleri göz önünde tutulmak kaydıyla bu temsilciliğin masrafları Fransız Hükümetince karşılanacaktır.

Temsilciliğin bulunmaması halinde işçi alınması normal konsüler yollardan yapılabilir.

## **Madde 3**

İşçi almayı kolaylaştırma bakımından İş ve İşçi Bulma Kurumu aday işçilerin ilk mesleki ve tıbbi seçme işlemlerini sağlar.

Yetkili Fransız Temsilciliği ilk seçmeleri yapılmış olan adayların kesin tıbbi ve mesleki seçmelerini yapabilecektir. Türk Hükümeti, Fransız Temsilciliği için idari bakımdan lüzumlu çalışma yerlerini meccanen sağlayacaktır. Türk Hükümeti, gerektiği takdirde, temsilciliğin ihtiyaç duyacağı laboratuvarlardan, röntgen tesislerinde veya hastanelerden faydalanmasını kolaylaştıracaktır. Adayların mesleki ehliyetlerinin kontrolü hususunda da, Türk Hükümeti Temsilciliğe imkân nispetinde kolaylık gösterecektir.

Sadece, kesin seçme ile ilgili masraflar Fransız Hükümeti'ne ait olacaktır.

Adayların kesin seçme yerlerinde kalma süreleri azami ölçüde kısa olacak ve her halde bu süre beş günü aşmayacaktır.

İşçi Fransız Temsilciliği'nce elverişli görüldüğü takdirde, işveren tarafından imzalanmış ve Fransız Çalışma Bakanlığı ilgili Dairesince de tasdik edilmiş, Fransız mevzuatınca öngörülen örnek iş sözleşmesine uygun ve bir nüshası İş ve İşçi Bulma Kurumu'na önceden tevdi edilecek iş sözleşmesi kendisine verilir. Bu şekilde uygun görülen işçilerin bir listesi hazırlanır.

Fransızca yazılmış olan iş sözleşmesi üzerinde Türkçe tercümesi bulunur. Türk işçisi sözleşme hakkında bilgi edindikten ve şartlarını inceledikten sonra bunu imzalamaya davet olunur.

Türk işçisi ile refakatinde veya sonradan yanına gelecek ailesi efradı Fransız vizesini havi muteber milli pasaportları ile Fransa'ya girerler. Vize parasızdır.

#### **Madde 4**

Akıld Taraflar, İşbu Anlaşma uyarınca Fransa'ya gidecek Türk uyrukluların Türkiye'den hareketleri, seyahatleri ve Fransa'ya giriş ve yerleşmeleri için gerekli işlemlerin ve idari formalitelerin çabuklaştırılmasını ve sadeleştirilmesini sağlamak üzere gereken bütün tedbirleri almayı taahhüt ederler.

Akıld Hükümetler, işçiler için lüzumlu belgelerin verilmesi masraflarının ve gerekirse, işçilerin zati eşyaları ile mesleki aletlerinin Türkiye'den çıkarılması ve Fransa'ya sokulması veya Fransa'dan çıkarılması hususunda gümrük vergilerinin, yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca imkân nispetinde indirilmesini teminen gerekli tedbirleri almayı taahhüt ederler.

#### **Madde 5**

İki memleket hükümetleri işçilerin Fransa'daki çalışma ve hayat şartları hakkında bilgi edinmeleri için lüzumlu bütün tedbirleri almayı taahhüt ederler.

İki dilde kaleme alınmış ve yukarıda sözü geçen hususlarda izahatı havi bir not, 3 üncü maddede derpiş olunan iş sözleşmesi ile birlikte işçilere verilir.

#### **Madde 6**

Fransız Hükümeti, Türk işçilerinin Fransa'da bilhassa ulaştırma şartları, kantinler kurulması ve sıhhi yardım bakımlarından en iyi şekilde muamele görmeleri için gerekli tedbirleri alır.

Türk işçileri, Fransa topraklarında, çalışma şartları, sağlık korunması, güvenlik, ücret, ücretli tatil ve işsizlik ödenekleri bakımlarından Fransız işçileri ile eşit işlem görürler.

Türk işçileri, Fransız kanun ve nizamnameleri ile tesbit edilmiş şartlara uygun olarak, çocuk ve aile zamları dâhil olmak üzere, sosyal güvenlik rejiminden istifade ederler.

#### **Madde 7**

Fransız işverenin imzaladığı iş sözleşmesini tatbik etmemesi veya iş sözleşmesinin müddeti bitmeden bozulması ve bu bozulmanın işverenin kusuru ile vuku bulmuş olduğunun mahkeme kararı ile tespit edilmesi halinde Fransız İş Bulma İdareleri alakalı işçilerin ilk sözleşmelerindeki şartlara bilhassa ücret ve istihdam bakımından, imkan nispetinde yaklaşan şartlarla yeniden işe yerleştirilmelerini sağlamak üzere gerekli bütün tedbirleri alacaklardır.

Personel kısıntısı, fabrika kapanması veya genel olarak, işçinin işini terki yahut kusurlu olması dışında kalan bütün hallerde Fransız iş bulma idareleri alakalı işçilere başka iş temini hususunda gayret sarf edeceklerdir.

#### **Madde 8**

Fransa Hükümeti, Türk işçisinin ikamet ve çalışma şartlarını aşağıda belirtilen hallerden birinin vukuunda geri alabilir:

a) Eğer işçi kendisine bulunan yeni işte hiç tatminkâr görülmemişse ve bir ay içinde üçüncü bir iş bulamamışsa,

b) Çalışmayı reddediyorsa veya Fransa'daki hayat şartlarına intibak edememişse,

c) Fransa'da kamu düzenine veya güvenliğe zararlı bir fiil işlemişse,

Türk Hükümeti bu maddenin istihdaf ettiği vatandaşlarının ve ailelerinin memlekete dönüş nakil masraflarını, eğer kendileri ödeyecek durumda değillerse karşılamayı taahhüt eder.

## **Madde 9**

Türk işçileri, tasarruflarını yürürlükteki kanunlar ve tüzükler çerçevesinde, Türkiye'ye transfer edebilirler.

## **Madde 10**

Türk işçilerinin aileleri Fransa'da yürürlükte olan kanunlar ve tüzükler dairesinde işçilere iltihak edebilirler. Bunların Fransız toprakları üzerindeki seyahat masrafları Fransız makamlarına aittir.

## **Madde 11**

İşbu Anlaşmanın yürütülmesi, tatbikatının doğurabileceği güçlüklerin incelenmesi ve çözümleri hususunda hal çareleri teklifinde bulunulması ile görevli bir Karma Komisyon kurulacaktır. Komisyon üyeleri kendi Hükümetlerince tayin edilirler.

Komisyon Akıd Taraflardan birinin talebi üzerine münavebe ile Fransa'da ve Türkiye'de toplanır.

## **Madde 12**

İşbu Anlaşma imzası tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Anlaşma bir yıl sürelidir ve Akıd Taraflardan biri sürenin hitamından üç ay evvel fesih ihbarında bulunmazsa kendiliğinden her yıl için uzatılmış sayılır.

Bu Anlaşma ikisi Türkçe, ikisi Fransızca yazılmış ve her iki dildeki metin aynı kuvvette olmak üzere 8 Nisan 1965 tarihinde Ankara'da dört nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti  
(Adına)

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti  
(Adına)